

Pracovní listy

pro 3. ročník ZŠ

Bezplatný metodický materiál pro podporu čtenářské gramotnosti žáků základních škol. Všechna práva vyhrazena. Určeno pro využití ve výuce. Bez předchozího písemného souhlasu Klubu mladých čtenářů Albatros je zakázána další publikace nebo úprava materiálu nebo jakékoli jeho části.

Vážení kolegové,

následující soubor pracovních listů je určen pro žáky 3. ročníku základních škol. Dle vaší úvahy je možné jej použít též pro velmi zdatné čtenáře na konci 2. ročníku. Jednotlivé úkoly mají za cíl:

- rozvoj čtenářské gramotnosti
- rozvoj schopnosti porozumění textu
- rozvoj schopnosti práce s textem
- podporu kritického myšlení
- podporu orientace v textu
- rozvoj schopnosti vyhledávat, třídit a používat informace
- podporu práce s klíčovými slovy
- podporu sociálních a komunikačních dovedností
- utváření vztahu k mateřskému jazyku a literatuře
- rozvoj kreativity

Prvních šest kapitol, tedy strany 5–19 doporučujeme ke společnému hlasitému čtení. Učitel též může některé kapitoly předčítat třídě, aby děti motivoval k četbě celé knihy. Děti mohou pracovat s ilustracemi, seznámit se s jednotlivými postavami, pracovat s předvídáním děje.

Je také možné využít interaktivní tabuli a některou z těchto úvodních kapitol pustit dětem zpracovanou jako animovaný film. Využijete-li této možnosti, nabízí se zajímavé srovnání pojetí různých ilustrátorů – Zdeňka Smetany, autora animované verze, a Zdeňka Milera, autora ilustrací v knize.

Úvod ke čtení knihy doporučujeme kombinovat s výtvarnou výchovou, při níž děti mohou ztvárnit strašidlo Barbuchu, aniž bychom jim knihu či animovanou verzi předem ukázali. Při tvoření Barbuchů lze využít učitelova předčítání či pustit audio verzi.

Následující pracovní listy lze využít pro samostatnou či skupinovou práci dětí. Jsou rozděleny podle jednotlivých kapitol, ke každé kapitole je zpracován krátký úkol. Pokud mají úkoly jednoznačné řešení, najdete je v souboru řešení.

Pracovní text pro Vás tentokrát zpracovala paní učitelka Mgr. Kateřina Grünwaldová.

Klub mladých čtenářů Albatros již přes 50 let spolupracuje s více než 4000 mateřskými a základními školami v České republice na rozvíjení čtenářské gramotnosti dětí. Pro školy připravuje pravidelné nabídky dětských knih za zvýhodněné ceny, metodické materiály k vybraným knihám a také řadu soutěží a literárních besed pro děti. Více informací o možnostech spolupráce škol s Klubem mladých čtenářů Albatros najdete na www.kmc.cz.

1.

Jméno

Kubula a Kuba Kubikula I.

Str. 20–21 *Odpovězte na otázky ANO nebo NE:*

Barbucha byl rád, že ho zavolali,
protože by se byl v lese málem ztratil.

Barbucha se chlubil, jakou má
vosí hlavu, oháňku a pazoury.

Medvěd a medvědář jsou oba úplně hloupí.

Barbucha vznikl z páry, která stoupala z Kubulova
kožichu, když medvídek poslouchal Kubovo vyprávění.

Ta pára, to byl strach.

Kubikula věděl, že vymyšlené strašidlo
u bude drbat uši.

Str. 22–23

Jak se jmenovala krásná osada na březích říčky Kachničky?

Napište tři různé vlastnosti, které měl rychtář Randa. Mohou se týkat toho,
jak vypadal, i toho, jaký byl.

Proč všichni kluci utekli od můstku, na kterém se rychtář procházel?

Co rychtáře Randu strašlivě rozčililo?

1.

Str. 24–25 Seřadte události, jak se staly po sobě:

- Barbucha začal prskat jako kocour.
- Barbucha zaječel a vrhl se rychtářovi na kožich a do vlasů.
- Kuba Kubikula chtěl, aby je rychtář nechal na pokoji.
- Rychtář dostal pět žihadel.
- Rychtář hrozně naříkal a bál se, že shoří.
- Rychtář chytl Barbuchu za kůži na krku.
- Rychtář měl všude kolem sebe smrad.
- Rychtář Randa se zlobil na Kubu Kubikulu a pletl si Barbuchu s opicí.
- Rychtář Randa uhodil Barbuchu po zadku.

Str. 26–28 Co podle vás mohou znamenat tyto výrazy:

Mázl lžící do kouta. _____

Džbery, putýnky, štoudve a mázy. _____

Čertovsky křičeli. _____

Jakýsi krobián. _____

Dvě líbezná dvojčátka, takto náramně pálení kluci. _____

Taková junda. _____

Měli na rychtáře pifku. _____

Str. 29–30

Proč byla potrestaná kočka Mury-Mury?

Proč pan spisovatel vypráví příběh kočky Mury-Mury?

Kubula a Kuba Kubikula II.

Str. 33–34 *Kdo to byl? Kdo to udělal? Odpověz:*

Která mátoha kňourala, až vzbudila Kubu? _____

Kdo říkal „Barbuško, Barbušičko, miláčku...“? _____

Kdo plakal a naříkal? _____

Kdo měl souzeno jít, když ho někdo volá? _____

Kdo volal Barbuchu pryč ze šatlavy? _____

Kdo vzkázal Lízince pěkné pozdravení? _____

Str. 35–36 *Lízinka napsala Kubulovi psaníčko. Představ si, že jsi Kubula, a Lízince na její psaníčko odpověz:*

Až dopis napíšeš, přečti si potichoučku další kapitolu na stranách 37–39. Tam zjistíš, jestli Kubula Lízince doopravdy napsal a co.

2.

Str. 40–42 Napište za věty ANO nebo NE podle toho, zda jsou, nebo nejsou pravdivé:

Lidé se často pohádají, když se ocitnou ve stísněném prostoru.

Čím více se přátelé hádali, tím více Barbucha smrděl.

Když dal Kubula najevo, že má Barbuchu rád, Barbucha se přestal zmenšovat.

Láska je silnější než strach.

Barbucha nechtěl jít za Lízinkou, protože se bojí tmy.

Kubula přivázal Barbuchovi dopis na ocásek a dal Barbuchu do kapsy.

Barbucha byl menší než Kubova čepice.

V sedm hodin ráno byli ve Vařečkách a Hrcích vzhůru všichni, kromě Barbuchy, Kuby a Kubuly.

Str. 43–44 Z těchto postav podtrhej ty, které byly ráno ve vězení ve Vařečkách a Hrcích:

Lízinka, kovář, rychtář Randa, Kuba Kubikula, Barbucha, Kubula, panímáma Randová, obecní slouha, pohádkáři, dobří spisovatelé, otcové vlasti, opice, perníkářka z Pardubic, první radní, přátelé z Houbyhoubiček

Celkem tam bylo _____ postav.

Kubula a Kuba Kubikula III.

Stranu 47 až 57 jste si přečetli doma. Vzpomeňte si, co jste doma četli, a odpovězte na tyto otázky:

Proč se Barbucha pořád zmenšoval?

Proč se naši tři přátelé domluvili, že Barbucha půjde strašit k rychtáři?

Jak Kuba s Kubulou vyparádili Barbuchu na strašení u rychtáře?

Str. 58–60 Očíslujte události, jak šly v textu za sebou:

- ___ Barbucha a Marjánka se k sobě tulili.
- ___ Barbucha chtěl, aby ho paňmáma schovala, protože byl tak maličký, že by nedošel domů.
- ___ Barbucha odletěl do šatlavy i s Marjánkou.
- ___ Barbucha s Marjánkou společně jedli buchtu a měli se dobře.
- ___ Barbucha se zmenšil.
- ___ Do dveří vešel hospodář, uviděl Barbuchu, rozčilil se a vrhl se na něj.
- ___ Maminka dala Marjance a Barbuchovi pusy.
- ___ Maminka zjistila, že Marjánka zůstala uvnitř, a šla ji zachránit.
- ___ Na Barbuchu zavolal Kuba a Kubula.

3.

Str. 61–62 O kom se mluví? Spojte výrazy z textu s postavou, které se týkají:

	Barbucha	
Hlupáček	Rychtář	Starý
Všetečka	Marjánka	Dobráčkové
Malička	Kuba	Zvířátka
	Kubula	

Str. 63–65 Zamysli se nad tím, co sis právě přečetla. Co by tak mohlo různým postavám běžet hlavou? Přiřaď myšlenky k jednotlivým osobám:

Budu dělat, že nic neslyším, a rychle uteču.

Jen zpívej, na radnici jsou stejně samí troubové.

Babky

Snad mi na ty moje výmysly skočí!

Farář

Jejda, ten medvědář je ale strašidelný.
A jak se bojíme toho jeho strašidla!

Kuba

Hurá, konečně mám svoje děťátko u sebe!

Rychtář

Ten můj muž by si měl přestat zahrávat
s nesmysly a radši Kubu nechat být.

Rychtářka

Sedláček

Ze mě si nikdo legraci dělat nebude!
I když by mohl být nebezpečný, ukážu mu, kdo je tady pánem!

Kubula a Kuba Kubikula IV.

Str. 68–69 *Rozhodni, která z nabídnutých dokončení vět jsou pravdivá. Podtrhni je:*

Rychtářka

- řekla, že její muž je osel.
- řekla, že radní jsou popletové.
- celý zástup pěkně uvítala ve světnici.
- držela Kubovi a Barbuchovi palec.

Soudcové a obžalovaní

- se zastavili uprostřed návsi.
- se zastavili na zamrzlém rybníce.
- se báli kocoura, který pošvihával ocasem z boku na bok.

Str. 70–72

Jak se jmenoval řečník na rybníce, který o sobě tvrdil, že je „tentononc tentononcovatej“?

Také si myslíš, že by byl Burdaburděra dobrým řečníkem v rozhlase? Proč?

4.

Str. 75–76 Kdo to byl? Dopln̄ do vět, kdo to udělal:

_____ se shlukli na levé straně rybníka.

_____ se srazili na pravém břehu rybníka.

_____ fičely a pleskaly a sypaly se, až se vyrobil mráz.

_____ rozehřivaly led.

Str. 77–78 Prohlédni si obrázek na straně 77 a vypiš, kdo na něm je. Všechny postavy, které dorazily z Houbyhoubiček, potom zeleně podtrhni:

dva _____

Str. 79–80 Napiš za následující věty ANO nebo NE podle toho, zda jsou pravdivé:

Líza začala drába přemlouvát, aby pustil medvídka. _____

Toník sedí s drábovou Bětou v jedné lavici. _____

K drábovi se přišoural Toník za Toníkem. _____

Líza zkoušela napodobit Kubulu a vůbec jí to nešlo. _____

Kluci zapíchli drába dřevěnými šavlemi. _____

Dráb byl pěkně lechtivý. _____

Vojsko Burdaburděry uteklo. _____

Vojsko rychtáře uteklo. _____

Všichni se vykašlali na boj a bylo jim pěkně teplo. _____

Kubula a Kuba Kubikula V.

Str. 81–82 *Vyber si nějakou postavu, o které se mluví při popisu divadelního vystoupení na rybníku. Nakresli ji v kostýmu role, kterou hrál. Vedle obrázku napiš, kterou postavu a ve které roli sis vybral/a.*

Str. 83–84 *Z následujících postav vyber všechny, které postupně přišly za rychtářem. Podtrhni je:*

dva sedláci, dva chalupníci, dvě baby, dva dědkové, dvě mladé holky, dva kramáři, dva metaři, jeden hostinský, kostelník, pan farář, duch, rychtářovy dětičky s Marjánkou, Tonda, Kubula na řetízku, Kuba Kubikula, Lízinka, dvacet kluků, dvacet tři holky, dvacet tři dědečků, dvacet tři babiček, paní rychtářka, hubička, rybička, Burdaburděra, pantáta, králík

Str. 85–86 *Co znamenají tyto výrazy?*

Žel, čtyrák byl v prachu. _____

Dali jí kopolu dobrých rad. _____

Vzal do zaječích. _____

Sázel mu hubičku za hubičkou. _____

5.

Str. 87–95 Přečti si knihu až do konce. Potom se podívej na sedmý díl animovaného seriálu Kubula a Kuba Kubikula – Jak zůstali spolu. Odpověz na otázky:

Co bylo ve filmu trošku jinak než v knížce? _____

Líbil se ti víc závěr knížky, nebo film? Proč? _____

Která z postav knížky se ti nejvíc líbila? Co tě na ní zaujalo, čím je ti blízká? _____

Jak se ti knížka četla? Šlo to snadno, obvyčejně, nebo těžce? Proč? _____

Chtěl by ses stát se na chvíli jednou z postav příběhu? Čím bys byl a proč? _____

Na závěr si ještě poznamenej, kdo je autor knížky: _____

Jak se přesně kniha jmenuje: _____

Kdo nakreslil obrázky: _____

Které nakladatelství knížku vydalo a kdy: _____

Pro detektivy – Zjisti, jestli autor knížky napsal i něco jiného, co třeba znají tví rodiče. _____

Zjisti, jestli ilustrátor knížky nakreslil či ilustroval něco jiného, co třeba znáš ty. _____

Kubula a Kuba Kubikula – klíč

Kubula a Kuba Kubikula I.

Str. 20–21

Odpovězte na otázky ano x ne:

Barbucha byl rád, že ho zavolali, protože by se byl v lese mále ztratil. **ano**

Barbucha se chlubil, jakou má vosí hlavu, oháňku a pazoury. **ne**

Medvěd a medvědář jsou oba úplně hloupí. **ne**

Barbucha vznikl z páry, která stoupala z Kubulova kožichu, když medvídek poslouchal Kubovo vyprávění. **ne**

Ta pára, to byl strach. **ano**

Kubikula věděl, že vymyšlené strašidlo mu bude drbat uši. **ne**

Str. 22–23

Vařečky a Hrnce

byl vykutálený, tulpas, měl lalok a bříško, nosil se jako psík v nůši, míval na hlavě beranici, v ruce břinkovku, byl pyšný,...

Kluci utekli za Kubou, Kubulou a Barbuchou.

Všichni utekli za Kubou, Kubulou a Barbuchou. Nikdo už Randu neobdivoval, zůstal na mostě sám.

Str. 24–25

Seřadte události tak, jak se staly po sobě:

Barbucha začal prskat jako kocour. **4.**

Barbucha zaječel a vrhl se rychtářovi na kožich a do vlasů. **6.**

Kuba Kubikula chtěl, aby je rychtář nechal na pokoji. **3.**

Rychtář dostal pět žihadel. **8.**

Rychtář hrozně naříkal a bál se, že shoří. **9.**

Rychtář chytl Barbuchu za kůži na krku. **5.**

Rychtář měl všude kolem sebe smrad. **7.**

Rychtář Randa se zlobil na Kubu Kubikulu a pletl si Barbuchu s opicí. **1.**

Rychtář Randa uhodil Barbuchu po zadku. **2.**

Str. 26–28

Co podle vás mohou znamenat tyto výrazy:

Mázl lžící do kouta – praštil s ní, hodil ji tam...

Džbery, putýnky, štoudve a mázy – různé nádoby

Čertovsky křičeli – hodně, hrozně moc, velmi nahlas,...

Jakýsi krobián – nějaký zlý člověk, neurvalec, kruťas,...

Dvě líbezná dvojčátka, takto náramně pálení kluci – hezcí koučci – raubíři, hezcí, ale zlobiví chlapi,...

Taková junda – legrace, bžunda, zábava,...

Měli na rychtáře pifku – měli na něj zlost, spadeno, byli na něj naštvaní, zlobili se na něj,...

Str. 29–30

Proč byla potrestaná kočka Mury-Mury? – Protože se divně podívala na císaře.

Proč pan spisovatel vypráví příběh kočky Mury-Mury? – Aby ukázal, že problémy měla kočka s císařem, problémy tedy čekají i medvídko s rychtářem.

Kubula a Kuba Kubikula II.

Str. 33–34

Kdo to byl? Kdo to udělal? Odpověz:

Která mátoha kňourala, až vzbudila Kubu? – **Barbucha**

Kdo říkal „Barbuško, Barbušičko, miláčku...“? – **Kuba a Kubula**

Kdo plakal a naříkal? – **Barbucha**

Kdo měl souzeno jít, když ho někdo volá? – **Barbucha**

Kdo volal Barbuchu pryč ze šatlavy? – **Lízinka**

Kdo vzkázal Lízince pěkné pozdravení? – **medvídek Kubula**

Str. 40–42

Napište za věty ano x ne podle toho, zda jsou, nebo nejsou pravdivé:

Lidé se často pohádají, když se ocitnou ve stísněném prostoru. **ano**

Čím více se přátelé hádali, tím více Barbucha smrděl. **ne**

Když dal Kubula najevo, že má Barbuchu rád, Barbucha se přestal zmenšovat. **ano**

Láska je silnější než strach. **ano**

Barbucha nechtěl jít za Lízinkou, protože se bojí tmy. **ne**

Kubula přivázal Barbuchovi dopis na ocásek a dal Barbuchu do kapsy. **ne**

Barbucha byl menší než Kubova čepice. **ano**

V sedm hodin ráno byli ve Vařečkách a Hrcích vzhůru všichni, kromě Barbuchy, Kuby a Kubuly. **ano**

Str. 43–44

Z těchto postav podtrhej ty, které byly ráno ve vězení ve Vařečkách a Hrcích:

Lízinka, kovář, rychtář Randa, Kuba Kubikula, Barbucha, Kubula, panímáma Randová, obecní slouha, pohádkáři, dobří spisovatelé, otcové vlasti, opice, perníkárka z Pardubic, první radní, přátelé z Houbyhoubiček

Celkem tam bylo **6** postav.

Kubula a Kuba Kubikula III.

Stranu 47 až 57 jste si přečetli doma.

Vzpomeňte si, co jste doma četli a odpovězte na tyto otázky:

Proč se Barbucha pořád zmenšoval? **Jeho přátelé o něm mluvili hezky, měli ho rádi, nikdo se ho nebál.**

Proč se naši tři přátelé domluvili, že Barbucha půjde strašit k rychtáři? **Aby se přestal zmenšovat a aby je rychtář povolal na pomoc proti strašidlu.**

Jak Kuba s Kubulou vyparádili Barbuchu na strašení u rychtáře? **Dali mu rubášek z Kubovy košile, který pokreslili hrůzostrašnými věcmi, a louč a medvědovu rolničku.**

Str. 58–60

Seřadte události tak, jak šly v textu za sebou:

Barbucha a Marjánka se k sobě tulili. **7.**

Barbucha chtěl, aby ho paňmáma schovala, protože byl tak maličký, že by nedošel domů. **5.**

Barbucha odletěl do šatlavy i s Marjánkou. **9.**

Barbucha s Marjánkou společně jedli buchtu a měli se dobře. **1.**

Barbucha se zmenšil. **4.**

Do dveří vešel hospodář, uviděl Barbuchu, rozčilil se a vrhl se na něj. **6.**

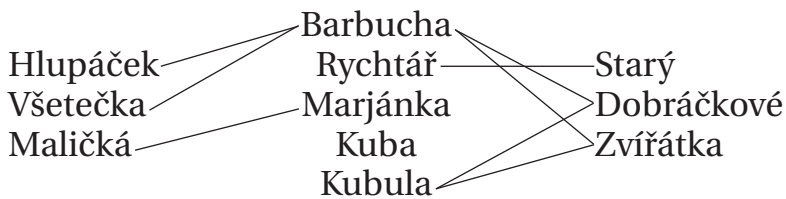
Maminka dala Marjance a Barbuchovi pusy. **3.**

Maminka zjistila, že Marjánka zůstala uvnitř a šla ji zachránit. **2.**

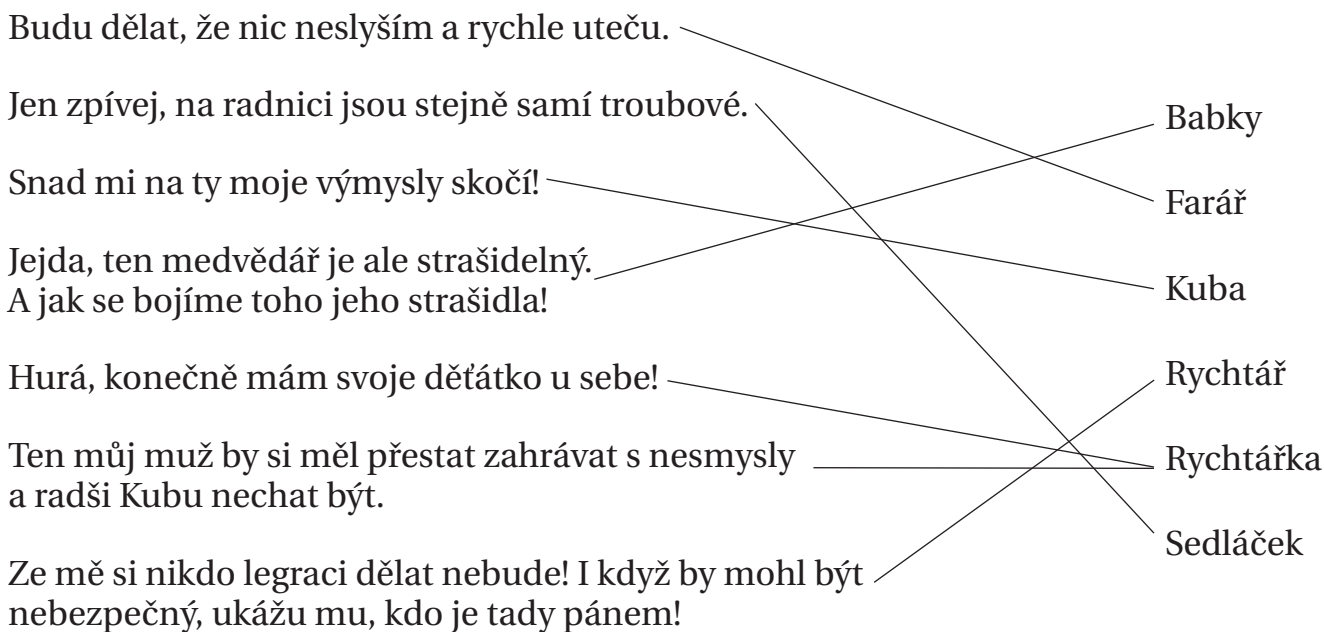
Na Barbuchu zavolal Kuba a Kubula. **8.**

Str. 61–62

O kom se mluví? Spojte výrazy z textu s postavou, které se týkají:

Str. 63–65

Zamysli se nad tím, co sis právě přečetl/a. Co by tak mohlo různým postavám běžet hlavou? Přiřaď myšlenky k jednotlivým osobám:

Str. 66–67

Podtrhni tvrzení, která říkali nevrlí dědečkové o Kubovi:

Patří mu to!

Je to příšerný darebák!

Rozbil nám most!

Ukradl rychtářovic Marjánku!

Má spolek se strašidly!

Mladý pán se nepovedl!

Zkazí každou legraci!

Podtrhni dobroty, které zbaštil medvídek Kubula:

koláč, mandarinka, husí sádlo, drobečky, krajíce se sádlem, jablíčka, ořechy, hrušky

Kubula a Kuba Kubikula IV.

Str. 68–69

Rozhodni, která z nabídnutých dokončení vět jsou pravdivá. Podtrhni je:

Rychtářka

řekla, že její muž je osel.

řekla, že radní jsou telata.

celý zástup pěkně uvítala ve světnici.

držela Kubovi a Barbuchovi palec.

Soudcové a obžalování

se zastavili uprostřed návsi.

se zastavili na zamrzlém rybníce.

se báli kocoura, který pošvihával ocasem z boku na bok.

Str. 70–72

Jak se jmenoval řečník na rybníce, který o sobě tvrdil, že je „tentononc tentononcovatej“?

Burdaburděra

Také si myslíš, že by byl Burdaburděra dobrým řečníkem v rozhlase? Proč?

Str. 75–76

Kdo to byl? Doplně do vět, kdo to udělal:

Obyvatelé Vařeček se shlukli na levé straně rybníka.

Obyvatelé Hrců se srazili na pravém břehu rybníka.

Koule fičely a pleskaly a sypaly se, až se vyrobil mráz.

Barbuchovy nohy rozehrávaly led.

Str. 77–78

Prohlédni si obrázek na straně 77 a zjisti, kdo na něm je. Všechny postavy, které dorazily z Houbyhoubiček potom zeleně podtrhni:

dráb; Apolenka; Lízinka; Kubula; dva bratříčkové

Str. 79–80

Napiš za následující věty ano – ne podle toho, zda jsou pravdivé:

Líza začala drába přemlouvát, aby pustil medvídka. **ano**

Toník sedí s drábovou Bětou v jedné lavici. **ne**

K drábovi se přišoural Toník za Toníkem. **ne**

Líza zkoušela napodobit Kubulu a vůbec jí to nešlo. **ano**

Kluci zapíchlí drába dřevěnými šavlemi. **ne**

Dráb byl pěkně lechtivý. **ano**

Vojsko Burdaburděry uteklo. **ano**

Vojsko rychtáře uteklo. **ano**

Všichni se vykašlali na boj a bylo jim pěkně teplo. **ano**

Kubula a Kuba Kubikula V.

Str. 83–84

Z následujících postav vyber všechny, které postupně přišly za rychtářem. Podtrhni je: dva sedláci, dva chalupníci, dvě baby, dva dědkové, dvě mladé holky, dva kramáři, dva metaři, jeden hostinský, kostelník, pan farář, duch, rychtářovy dětičky s Marjánkou, Tonda, Kubula na řetízku, Kuba Kubikula, Lízinka, dvacet kluků, dvacet tři holky, dvacet tři dědečků, dvacet tři babiček, paní rychtářka, hubička, rybička, Burdaburděra, pantáta, králík